

Lunds kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2015-08-31

September 2015

Magnus Helmfrid
Auktoriserad revisor /
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Lars Starck
Auktoriserad revisor

Cecilia Isaksson
Revisionsmedarbetare

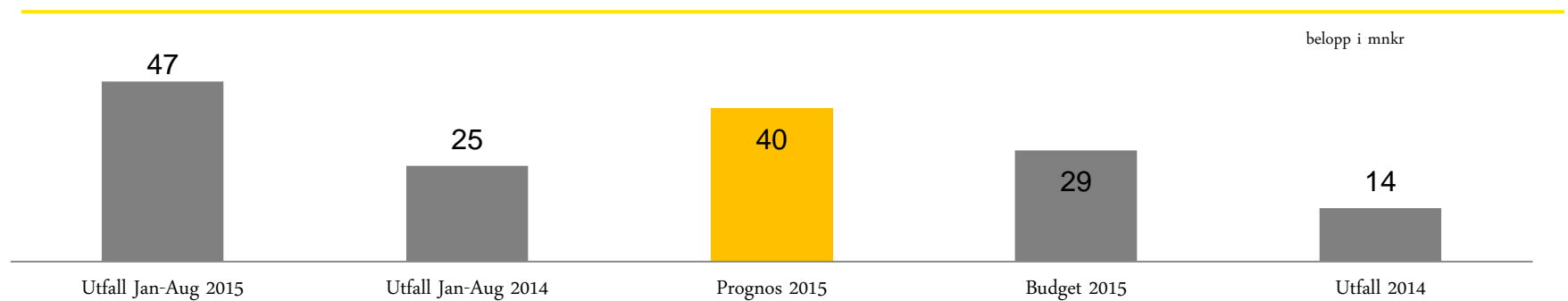

**Building a better
working world**

Syfte med granskningen

- ▶ Ernst & Young har på uppdrag av kommunrevisionen i Lunds kommun gjort en översiktlig granskning av delårsrapporten per 2015-08-31.
- ▶ Enligt kommunallagen ska revisorerna bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat.

Periodens resultat med jämförelsetal samt prognos och budget för helåret (kommunen)

Utfallet per augusti 2015 uppgår till 47 mnkr vilket är ca 22 mnkr högre än utfallet för samma period 2014. Det prognostiserade resultatet uppgår till 40 mnkr.

Jämfört med 2014 års utfall för helår, 14 mnkr, är det prognostiserade resultatet därmed högre. Det prognosticerade resultatet innehåller reavinster på 28 mnkr och AFA återbetalning med 41 mnkr.

Det prognostiserade utfallet för 2015 innebär ett utfall i paritet med budget. Trots ett utfall i paritet med budget finns väsentliga skillnader inom budgetposter, primärt enligt följande:

Verksamheternas budgetavvikelser	-55 mnkr
Lägre skatter o statsbidrag	-27 mnkr
Reavinst, försäljning av fastighet, återbetalning av AFA-premier	+69 mnkr

Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet

- Resultatanalys 31/8-2015

Resultat	Utfall Aug	Utfall Helår	Budget Helår	Förändring Budget Helår		Prognos Helår	Prognos 2015		Prognos 2015	
	2015	2014	2015	2015-2014		2015	jfr budget 2015 *)		jfr utfall 2014	
Verksamhetens intäkter	966	1 386	4 363			1 426	-2 937		40	
Verksamhetens kostnader	-4 279	-6 370	-9 510			-6 635	2 875		-265	
Avskrivningar	-196	-275	-317			-312	5		-37	
Jämförelsestörande poster	28	28				69	69		41	
Verksamhetens nettokostnader	-3 481	-5 231	-5 464	-233	4,5%	-5 452	12	-0,2%	-221	
Skatteintäkter/Generella statsbidrag	3 448	5 187	5 442	255	4,9%	5 416	-26	-0,5%	229	5,2%
Resultat efter skatteintäkter (driftnetto)	-33	-44	-22	22	-50,0%	-36	-14	63,6%	8	
Finansnetto	81	58	51	-7	-12,1%	77	26	51,0%	19	
Jämförelsestörande poster	0	0	0	0		0	0		0	
Årets resultat	47	14	29	-43	-307,1%	40	11	37,9%	26	

*) Budgeten är inte helt eliminerad med interna poster.

Jämförelsestörande poster i utfallet

- ▶ Jämförelsestörande poster inom ramen för verksamhetens nettokostnader

Post	2013	2014	2015
Reavinst	111,9 mnkr	18 mnkr	
Exploateringsvinst	20,2 mnkr	19 mnkr	28 mnkr
Återbetalning AFA	86,4 mnkr		41 mnkr
Värdejustering anläggningstillgångar	-2,7 mnkr	-8,5 mnkr	
Summa	215,8 mnkr	16 mnkr	69 mnkr

Jämförelsestörande poster i utfallet

- ▶ Analys justerad för jämförelsestörande poster
- ▶ Justerat för jämförelsestörande poster är driftnettot negativt 2015 liksom 2013 och 2014. Driftnetto enligt prognos har försämrats med 33 mnkr i förhållande till 2014.

	2015P	2014	Avv	Avv (%)
Verksamhetens nettokostnader	-5 452	-5 231	-221	4,2%
Avgår jämförelsestörande poster	-69	-28	-41	146,4%
Justerade nettokostnader	-5 521	-5 259	-262	4,9%
Skatteintäkter och gen. Statsbidrag	5 416	5 187	229	4,4%
Justerat driftnetto (resultat efter skatteintäkter)	-105	-72	-33	-45%

Verksamheternas prognos för helår i jämförelse med budget

Belopp i mnkr	Budget- Avvikelse
KS/Politisk ledning	-1
KS/Kommunkontor	0
Servicenämnd	0
Byggnadsnämnd	-
Teknisk nämnd	-6
Miljönämnd	0
Kultur o fritidsnämnd	0
Socialnämnd	-29
Vård o Omsorgsnämnd	-3
Utbildningsnämnd	-9
Barn- och skoln., Lunds stad	0
Barn- och skoln., Lund Öster	-8
Renhållningsstyrelsen	1
Summa nämnder	-55
Finansiering	66
Total förväntad avvikelse	11

▶ Verksamheternas budgetavvikelse

- ▶ Verksamheternas totala budgetavvikelse i enlighet med prognosen vid delårsbokslutet uppgår till -55 mnkr. Finansieringsverksamheten redovisar ett överskott om 66 mnkr innebärande att kommunens totala utfall är i paritet med budget.

▶ Socialnämnd (-29 mnkr)

- ▶ Underskott för externt köpt vård -20,5 mnkr och försörjningsstöd -8,5 mnkr.
- ▶ Socialnämnden har fått en ramökning på 20 mnkr 2015 vilket inte var tillräckligt enligt prognosen.
- ▶ Åtgärdsprogram för ekonomi i balans utarbetas genom en utredning som enligt delårsrapporten skall vara klar oktober 2015.

▶ Utbildningsnämnd (-9mnkr)

- ▶ Prognos har förändrat med -4,9 mnkr sedan mars 2015 och detta över nämndens alla verksamhetsområden.
- ▶ Flytt av utbildningskansliet 0,3 mnkr
- ▶ Ändrade rutiner för momsersättning 2,5 mnkr
- ▶ Åtgärdsplan för ekonomi i balans fortsätter för att hantera tidigare underskott och återhållsamhet samt ett övervägande om anställningsstopp.

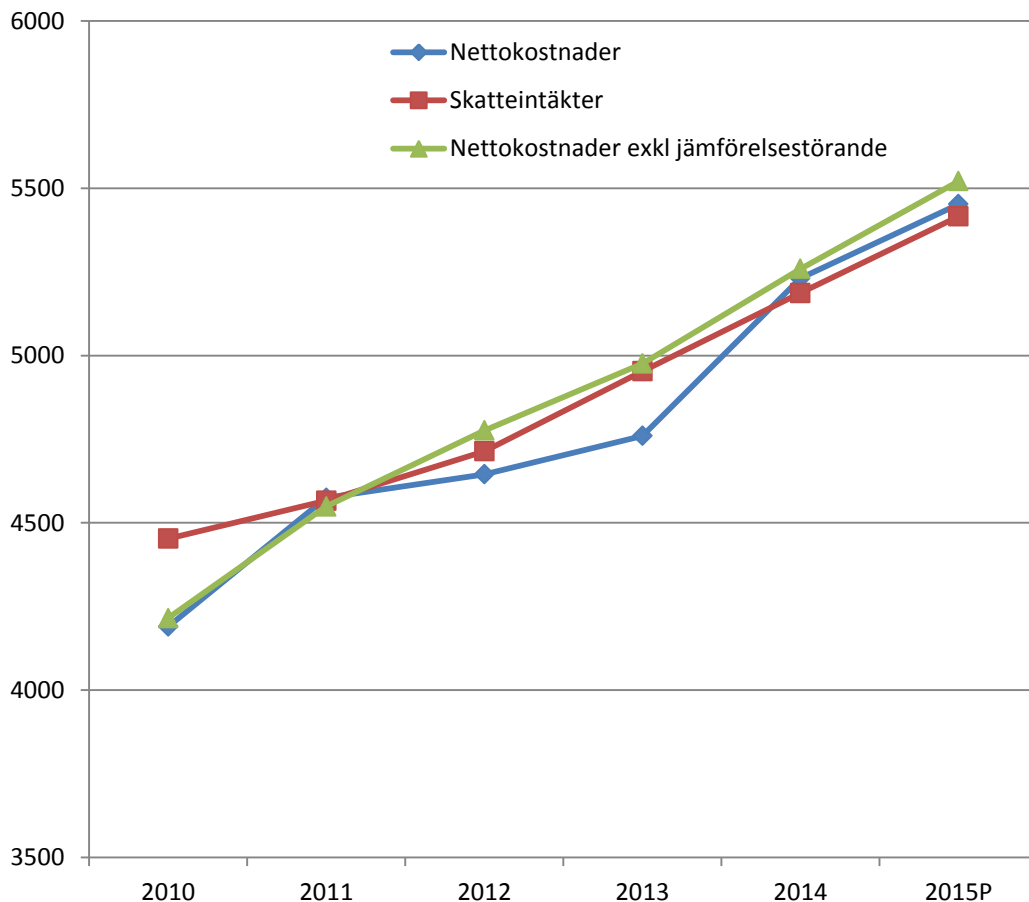
▶ Teknisknämnd (-6mnkr)

- ▶ Teknisk nämnd beräknas efter regleringar vid årets slut beräknas till ett nollresultat.

▶ Barn- och skolnämnd Lund Öster (-8mnkr)

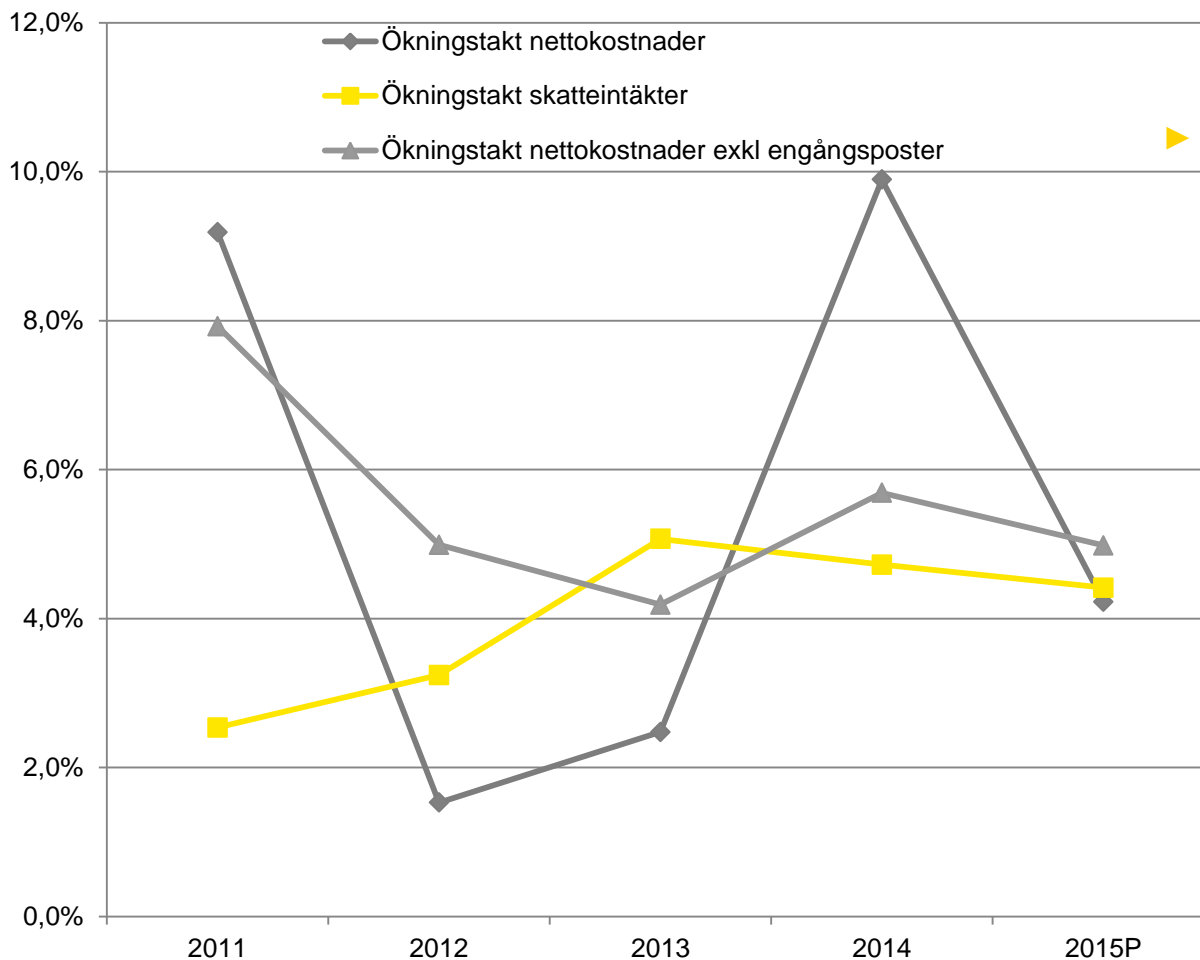
- ▶ Försämring med 6 mnkr sedan mars 2015. Resultat efter korrigeringar av skolpeng 0,3 mnkr.
- ▶ **Problem med underskott i egen verksamhet i förskolor och grundskolor**
- ▶ **Anpassning av personalbemanningar**

Strategiska frågor, nettokostnads- och skatteutveckling

- ▶ Grafen visar förändringen avseende verksamhetens nettokostnader samt skatteintäkter och generella statsbidrag för perioden 2010 till 2015 (2015 avser prognos) i miljoner kronor.
- ▶ Blå linje avser nettokostnader eliminerat för jämförelsestörande poster.
- ▶ Det konstateras således att fr o m 2012 har, vid eliminering av jämförelsestörande poster, skatteintäkterna inte täckt verksamhetens nettokostnader.
- ▶ Totalt har verksamhetens nettokostnader ökat med 31 %. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med ca 22 % under samma period.

Strategiska frågor, nettokostnads- och skatteutveckling

▶ Grafen visar den årliga procentuella förändringen av nettokostnader respektive skatteintäkter.

▶ För 2015 förväntas skatteintäkterna öka med 4,4 % och nettokostnaderna med 4,2% inkluderat jämförelsestörande poster och 5,0 % eliminerat för dessa. Under hela den jämförda perioden kan konstateras att kostnaderna ökat i högre takt än intäkterna. Utvecklingen är oroande.

Kommentarer till delårsrapporten

- ▶ Enligt uppgift tillämpar kommunen fullt ut oförändrade redovisningsprinciper jämfört med föregående årsbokslut.
- ▶ I december 2013 uppdaterade Rådet för kommunal redovisning rekommendation 11.3 (nya benämnd 11.4) beträffande materiella anläggningstillgångar. I rekommendationen förtydligas kravet på s.k. komponentavskrivning innebärande att om skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter förväntas vara väsentlig, ska tillgången delas upp på dessa. Respektive komponent ska därefter skrivas av separat. Kommunen har inte börjat tillämpa detta ännu. Arbete har emellertid påbörjats för att identifiera lämpliga komponenter, dess nyttjandeperioder och gränsdragning mellan underhållskostnad och investering. Detta arbete skall vara klart till årsbokslutet 2015 men har inte tillämpats i delårsrapporten.
- ▶ Kommunen har ett nytt verktyg för rapportering av måluppfyllelse. Alla av kommun-fullmäktiges mål är nedbrutna på nämnderna och samtliga mål kan följas upp i verktyget vilket säkerställer att alla mål berörs i delårsbokslutet, även om de inte mäts för tillfället.
- ▶ Kommunen använder finansiella instrument i form av swapavtal. Strategin kring räntebindning är fastställd och dokumenterad i finanspolicy. Ingen förändring har skett under året.

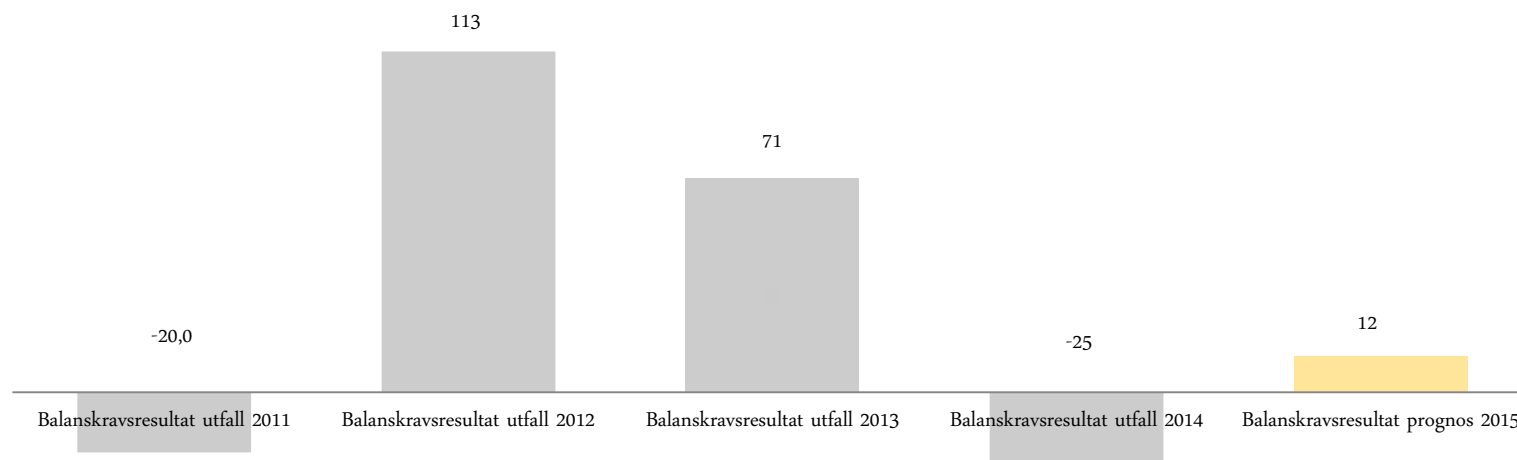
Kommentarer till delårsrapport

- ▶ Från och med 2014 gäller Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nummer 22 som behandlar kommuners delårsrapportering.
- ▶ Syftet med rekommendationen är att ange minimikraven för innehållet i delårsrapporten, principer för vilka poster som ska tas med samt hur dessa ska värderas.
- ▶ Minimikravet i en kommunal delårsrapport är såsom följer:
 - ▶ Förkortad förvaltningsberättelse
 - ▶ Balansräkning
 - ▶ Resultaträkning
 - ▶ Vissa andra upplysningar
- ▶ Rekommendationen ställer även krav på att en sammanställd redovisning ska finnas med i delårsrapporten om antingen de kommunala koncernföretagens andel av kommunkoncernens intäkter uppgår till minst 30 % alternativt om de kommunala koncernföretagens balansomslutning uppgår till minst 30 % av kommunkoncernens balansomslutning. Det räcker att ett av kriterierna är uppfyllda.
- ▶ Vi bedömer att kommunens delårsrapport i allt väsentligt innehåller de krav som framgår i RKR:s rek nr 22. Vi anser dock att förtydligande kan ske betr upplysning om Väsentliga händelser. Under en sådan rubrik skulle sådana kommunövergripande händelser beskrivas.

Måluppföljning, balanskravet

belopp i mnkr

- ▶ I den prognos som har upprättats uppgår det förväntade balanskravsresultatet till 12 mnkr. Kommunallagens krav på en ekonomi i balans förväntas således bli uppfyllt vid räkenskapsårets utgång. Förra årets underskott enligt balanskravet uppgick till -25,4 mnkr. **Uttag skedde från resultatutjämningsreserven med 5,4 mnkr varefter det kvarstår 20 mnkr att återställa.**

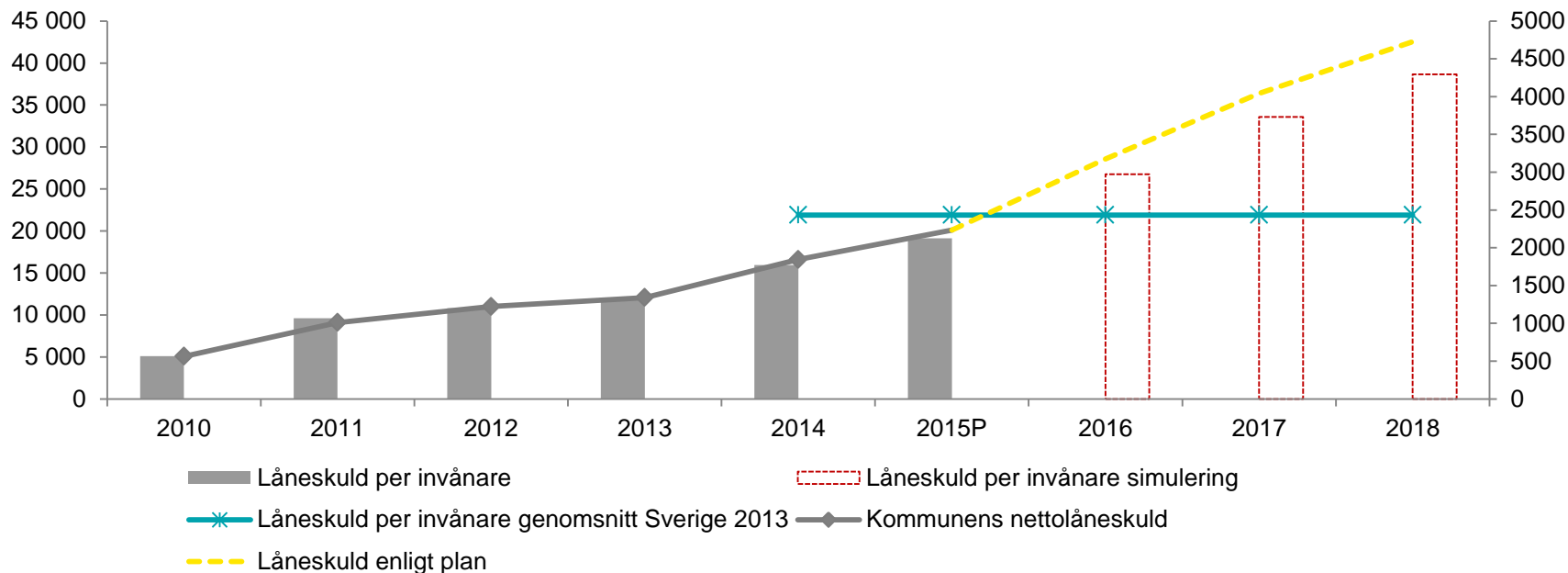

Finansiell målsättning, resultatkrav

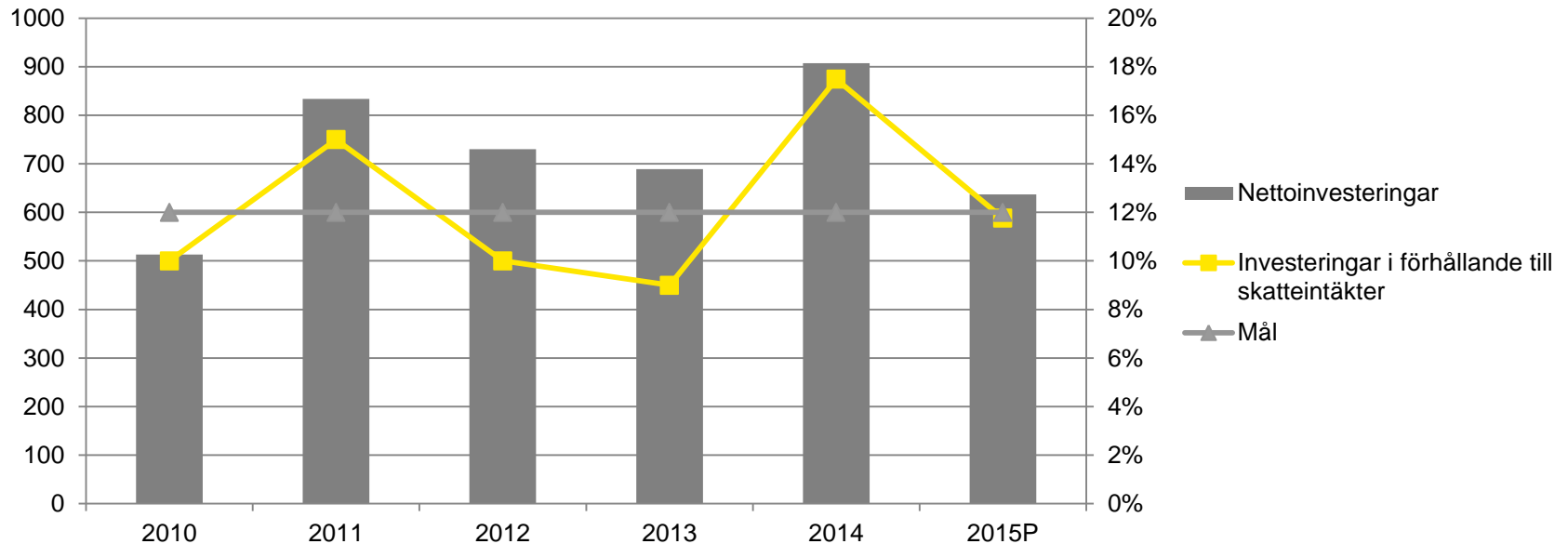
- ▶ Kommunens finansiella målsättning är definierad som att under den senaste treårsperioden ska kommunen ha ett genomsnittligt positivt resultat (balanskravsresultat) som minst uppgår till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- ▶ I enlighet med upprättad prognos förväntas balanskravsresultatet uppgå till 12 mnkr innebärande att den finansiella målsättningen inte uppnås.
- ▶ De senaste fem åren, dvs inklusive prognos för 2015, har kommunen uppnått målet vid två av fem tillfällen.

Finansiell målsättning, låneskuld per invånare

- ▶ I enlighet med fullmäktiges finansiella målsättning får inte kommunens nettolåneskuld per invånare överstiga medelvärdet för landets samtliga kommuner. I enlighet med prognosen förväntas låneskulden att öka innebärande att nettolåneskuld per invånare förväntas uppgå till 19 000. Medelvärdet för samtliga kommuner uppgick 2014 till 21 600, vilket är en skuldökning i riket. Vi har antagit en befolkningsökning med 1,5% per år. Detta innebär att målsättningen förväntas att uppnås.
- ▶ I enlighet med den preliminära ekonomi- och verksamhetsplanen för 2016-2018 förväntas den höga investeringstakt som konstateras för 2015 att fortsätta till följd av bl a en positiv befolkningsutveckling. Om dessa investeringsnivåer realiserar kommer kommunens nettolåneskuld att öka med nästan 0,7-0,9 miljarder kronor årligen innebärande att nettolåneskulden kommer uppgå till mer än 4 miljarder vid planperiodens slut.
- ▶ Som framgår av grafen ovan kommer kommunen, utifrån preliminära planer, ha en låneskuld per invånare om drygt 26 000 redan under 2016.

Finansiell målsättning, nettoinvesteringars andel av skatteintäkter

- ▶ Enligt fullmäktiges finansiella målsättning får nettoinvesteringar under den senaste treårsperioden uppgå till maximalt 12 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- ▶ I enlighet med prognosen för 2015 beräknas nettoinvesteringarna uppgå till 637 mnkr, vilket relativt sätt uppgår till ca 12% av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- ▶ För den senaste treårsperioden uppgår de till 14%. Det finansiella målet bedöms därmed ej att uppfyllas för treårsperioden i enlighet med gällande prognos.

Måluppföljning, finansiella mål

▶ Av Lunds kommuns budget avseende 2015 framgår följande finansiella målsättning för räkenskapsåret:

▶ *Kommunen ska under den senaste treårsperioden ha ett genomsnittligt positivt resultat (balanskravsresultat) som minst uppgår till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag och kommunal utjämning.*

Förväntas ej uppnås

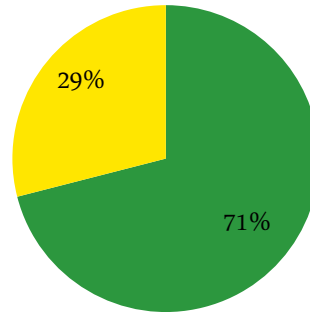
▶ *Långsiktigt ska kommunens låneskuld per invånare inte överstiga det vägda medelvärdet för landets samtliga kommuner (2014: 21 900 kr/inv)*

Förväntas uppnås

▶ *Investeringarna får under senaste treårsperioden i genomsnitt uppgå till högst 12 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag och kommunal utjämning.*

Förväntas ej uppnås

Måluppföljning, verksamhetsmål

■ Uppnått målet ■ Riskerar att inte uppnå målet

- ▶ Kommunfullmäktige har i 2015 års budget fastställt 11 övergripande strategier samt 51 verksamhetsmål för de olika nämnderna. För merparten av verksamhetsmålen finns ett antal indikatorer kopplade för att kunna mäta måluppfyllelsen. Vad gäller de övergripande strategierna saknas mätetal som tydliggör hur strategierna ska mätas. Delmål har tagits fram för två av strategierna som tydliggör kommunfullmäktiges viljeriktning.
- ▶ Uppföljningen av de övergripande verksamhetsmålen indikerar att 41 av de 51 målen för nämnderna förväntas uppnås för helåret. Bedömningen av de övergripande strategierna är att kommunen har en god måluppfyllelse inom området och arbetar i enlighet med strategierna.
- ▶ Det finns en svårighet att bedöma måluppfyllelsen för verksamhetsmålen då indikatorer i vissa fall saknas samt att det för vissa mål saknas en tydlig koppling mellan indikatorerna och bedömd måluppfyllelse. Vidare saknas en tydlig styrning från de övergripande strategierna till nämndsmålen.
- ▶ Vi bedömer att färre och mer mätbara mål med tydliga indikatorer kan utveckla målstyrningen.
- ▶ Ett arbete pågår 2015 att sätta nya mål som skiljer på lagstadgade krav och annan målsättning samt att det är fokusområden som införs som övergripande mål. Därför innehåller ej budget för 2016 nämndernas mål.

Sammanfattning

Utfall och kostnadsutveckling

Utfallet per augusti 2015 uppgår till 47 mnkr vilket är ca 22 mnkr lägre än utfallet för samma period 2014. Det prognostiserade resultatet uppgår till 40 mnkr. Jämfört med 2014 års utfall för helår, 14 mnkr, är det prognostiserade resultatet därmed i nivå med föregående år.

Det prognostiserade utfallet för 2015 innebär ett utfall i paritet med budget (40 mot 29). Dock ska tilläggas att utfallet innehåller en reavinst om 28 mnkr avseende försäljning av fastigheter samt återbetalning AFA medel på 41 mnkr.

2015 förväntas skatteintäkterna öka med 4,4 % och nettokostnaderna med 4,2% inkluderat jämförelsestörande poster och 5,0 % eliminerat för dessa. Oavsett beräkningsgrund konstateras att kostnaderna förväntas öka i högre takt än intäkterna. Utvecklingen är oroande.

God redovisningsred

Vi bedömer att kommunens delårsrapport i allt väsentligt innehåller de krav som framgår i RKR:s rek nr 22.

Verksamheternas budgetavvikelse

Verksamheternas totala budgetavvikelse i enlighet med prognosen vid delårsbokslutet uppgår till -55 mnkr. Störst budgetunderskott konstateras för socialnämnden (-29 mnkr) samt Utbildningsnämnden (-9 mnkr).

Balanskravet och mål för god ekonomisk hushållning

I enlighet med prognosen i delårsbokslutet förväntas enbart ett av tre finansiella mål att uppnås. Det s.k. balanskravsresultatet uppgår till 12 mnkr innebärande att kommunallagens krav på en ekonomi i balans förväntas att uppnås. Föregående års underskott på 25 mnkr kommer därmed inte att kunna återställas

fullt ut.

Uppföljningen av de övergripande verksamhetsmålen indikerar att 41 av de 51 målen för nämnderna förväntas uppnås för helåret. Bedömningen av de övergripande strategierna är att kommunen har en god måluppfyllelse inom området och arbetar i enlighet med strategierna. Nytt rapporteringsverktyg för måluppföljning har införts 2015. Effektiviseringsprojekt för kostnader i balans genomförs under 2015 och nämnderna skall presentera åtgärdsplaner i oktober 2015.

Det finns en svårighet att bedöma måluppfyllelsen för verksamhetsmålen då indikatorer i vissa fall saknas samt att det för vissa mål saknas en tydlig koppling mellan indikatorerna och bedömd måluppfyllelse.

Slutsats och bedömning

Mot bakgrund till ovanstående bedömer vi att resultatet i delårsrapporten inte är fullt ut förenligt med fullmäktiges mål.